

ELŐFIZETÉSI FELTÉTELEK.

Egy évre . . . 10 K. — f.
 Hat óra . . . 5 K. — f.
 Három óra . . . 2 K. 50 f.
 Egyes számok ára 20 fillér

BARS

KÖZMŰVELŐDÉSI ÉS TÁRSADALMI HETILAP.

HIRDETÉSEK

□ centiméterenként - 4 fillér
 Nyilttéri közlemények garmond
 soronként 30 fillér.
 Gyakori hirdetőik és a velünk
 összeköttetésben levő hird. irodák
 arányában részeseznek.

A kéziratok a szerkesztőséghez küldendők.

Kéziratok vissza nem adódnak.

FŐSZERKESZTŐ: Dr. KERSÉK JÁNOS.

Megjelen vasárnap reggel.

SZERKESZTÉSÉRT A FŐSZERKESZTŐ FELELŐS.

FŐMUNKATÁRS: JAROSS FERENC.

A hirdetések, előfizetéseket s a reklámolókat a
 kiadóhivatalba kérjük utasítani.

A LAP KIADÓJA: NYITRAI és TÁRSA r. t.

A KIRÁLY.

Elmondja a koronázás ünnepén egy magyar hegedős.

*Kárpátokból jöttél, ifju, hős királyunk,
 Melyet az ellenség ezre döngete.
 Piros volt ott a hó, rem fehér, mint nálunk,
 Piros volt a vértől s sártól fekete.
 Álltál a Doberdón, a fekete gránit
 Messzire visszhangzott a lábad alatt.
 Láttad Erdély bécén vitéz katonaid,
 Láttad: az ellenség mindenütt szaladt.*

*Véres, vad csatában hogy futott mind onnét,
 A riadó búgott az ércrombitán;
 Szilaj, bösz haraggal nyomában a honved,
 S karddal a kezében, mint egy hős titán.
 Most már ismered jól ezt a magyar népet,
 Csak az igaz ügyért fogja fegyverét;
 Ezer év vihara akit annyit tépelt,
 Áll még rendületlen, bátor, hű, derék.*

*Hogyha megcsodáltad a csaták tüzeiben,
 Mikor bösz haragja mindent elseper,
 Jóságos szemekkel nézz végig e népen,
 Mikor, mint királyát, Téged ünnepel.
 Mikor koronáját homlokodra téve
 Büszke kezadással urának fogad,
 Jóságos szemekkel férközz a szívébe
 S utolsó csepp véréig védi trónodat.*

*Ez a szent korona csak apostolt illet,
 Csodás szent varázsát érezni fogod,
 Ezer év bűbája Téged is megihlet,
 Ha felékesítik véle homlokod.
 Király és apostol leszel egy személyben,
 Akit a nemzethez egy szent eskü fűz,
 Rád bizza most magát jó sorsban, veszélyben.
 El nem választ tőle sem a víz, se tűz.*

*Ezt a szent koronát a kettős kereszttel
 Első nagy királyunk Istentől nyeré,
 Másnak szánta akkor második Szilveszter,
 És hogy a mienk lett, az Úr rendelé.
 Azóta már sok, nagy királyunk viselte,
 Áhitattal nézik, kicsinyek nagyok:
 Sok, felkent királyunk apostoli lelke
 Ezeréves fényben mind rajta ragyog.*

*Akitől Te kaptad, egy koronás bölcs volt,
 Mint egy szent talizánt tőle úgy kapod,
 Ezer éven által nem esett rajt még folt,
 Ugy nézd ezt a jelvényt, mint a szent napot.
 Ha az első főpap megkoronáz véle,
 Nagy, szent fogadással hajtsd meg homlokod:
 E népet, mely Veled most szívet cseréle,
 Jó és balsorsában szeretni fogod.*

*Mert e szent korona mindig azt példázza,
 A legelső magyar ember a király,
 Kinek képe előtt oltart e ei háza,
 Kiért e nép karja mindig készen áll.
 Ez a szent korona nemzetünknek sorsa,
 Multak emlékköve, jövőnk záloga,
 Tulélte Mohácsot, de aranyabroncsa
 Annyi sok viharban rozsdát nem foga.*

*Szent István pallosát rántsd ki hüvelyébül,
 Vágj a nagy világnak négy tája felé,
 Vágj büszkén, erősen annak szent jeléül:
 Védmezőnk léssz, mint Isten rendelé.
 Országunk határát, magyar bécet, pástot
 Megtépní, csorbitni sohasem hagyod
 S áldó melegével királyi palástod
 Egyformán betakar kicsinyt és nagyot.*

*Népünk szabadságát védelmezze kardod,
 A boldogság várát építse karod,
 Tartsd meg a törvényt s míg magad megtartod,
 Jogot, igazságot osszon jogarod.
 Drága ősi nyelvét, a legdrágább kincsét,
 Mindig megbecsüljed, hisz tégea dicsér:
 Akkor vérét ontja s bármerre tekints szét,
 Áldó szeretete sirig elkísér.*

*Ifju, hős királyunk, e szent talizmánnal
 Amikor magának népünk eljegyez,
 Lelke, gondolatja az ég felé szárnyal,
 Lelkében uj hajnal vágya ébredsz.
 Itt bent a harangszó, kint az ágyudörgés
 Fenséges összhangban az Úrhoz kiált,
 Mint magyar szívekből felszálló könyörgés:
 Magyarok Istene, áldd meg a királyt!*

Előfizetési felhívás

A

„BARS”
XXXVII. évfolyamára.

Lapunk ezen számával bezárjuk pályafutásának harminchatodik esztendejét. A harminchat esztendő között talán ép a legutolsó volt az, mely legjobban próbára tette erőnköt, de elfogultság nélkül mondhatjuk, hogy lapunk még a háboruokozta nehéz viszonyok között is kiállotta a üzpróbat s hála a kiadó áldozatkészségének, erejét megfeszítve iparkodott hivatásának és kötelességének megfelelni.

A most folyó világháboru nehéz, de hazafias kötelességet ró a sajtóra: támogatni a küzdő hadsereget, szolgálni hiven és becsületesen a hadviselés érdekeit, emellett szeretett magyar hazánk boldogságán, fejlődésén munkálkodni, a magyar önérzetet ápolni.

Isten, király, haza volt a jelszavunk mindenkor. Ebben a hármass jelszóban van beleírva lapunk irányzata. Ezzel a hármass jelszóval indult útjára lapunk első példánya s ma is hiven és becsületesen kitartunk mellette. Sem a munkától, sem a harctól nem irtóztunk, a közelet minden fázisában résztvettünk erőnk- és tehetségünkhöz képest. A most folyó világháboru is ott talált bennünket a magyarság, fegyvertársaink és szövetségeseink közös érdekeinek szolgálatában s akkor, midőn csakugyan áldozat egy lapot fenntartani, minden dicsekvés nélkül elmondhatjuk, hogy tudva azt, mivel tartozunk hazánknak, ezt a legutolsó nehéz esztendőt is becsülettel végigküzdöttük.

A világháboru közepette nem feledkeztünk meg városunk és vármegyénk fejlődéséről és boldogulásáról sem, hiszen főcélunk a mi szűkebb hazánk fölvirágoztatása, közintézményeinek gyarapítása, jólétének és műveltségének fejlesztése. Olvasóink teheinek mellettünk tanubizonyoságot, hogy sem személyi kultuszt soha nem üztünk, sem érdekcsoportok szolgálatába soha nem szegődtünk, de minden törekvésünk arra irányult, hogy pártatlanságunkat és függetlenségünket megőrizzük.

Igérjük, hogy a jövőben is ezt az irányt fogjuk követni s bármily nehéz idők következzenek is, a kötelesség teljesítése előtt meghátrálni soha nem fogunk,

De kérjük a nagyközönség szives támogatását és jóindulatát, mert eddig is csak a közönség tapasztalt rokonszenvete tette lehetővé, ha munkálkodásunkat siker koronázta.

Előfizetési ár:

Egy évre 10 K. — f.

Hat hóra 5 K. — f.

A koronás király.

Tegnap tették IV. Károly király fejére Szent István koronáját. A magyar alkotmány értelmében most már a koronás király átvette mindazon jogokat, melyek a szent korona viselőjét megilletik. Hódolattal és hagyományos hűséggel köszönti ebből az alkalomból minden magyar ember a koronás magyar királyt, aki már eddig is oly közel férközött a nemzet szívéhez, hogy a legszebb reményekkel vagyunk eltelve uralkodása iránt.

Aki maga oly szigoruan ragaszkodik az alkotmányosság formáihoz s oly nemes kötelességtudással mutat jó példát arra, hogy miként kell a törvényeket és bevett ősi szokásokat megtartani, az bizonyára méltó arra, hogy ura és parancsolója legyen országának, akire nyugodt lélekkel rábízhatja sorát a nemzet. És amint eddig tapasztaltuk, IV. Károly király öfelsege, mint Szent István koronájának viselője, uralkodója és koronás király akar lenni a magyar nemzetnek s legfőbb akarata, hogy a nemzetet jövődjé fejlődésében a virágzásnak és boldogulásának eddig nem ismert fokára segítse, anyagilag és erkölcsileg gazdaggá tegye.

Nagy és nemes szívet, széles látókört mutat a koronázás öfelsegében. A fényes, de rideg szertartáson keresztül is átcsillant az ő nagy szívének ranyos derűje, mely oly kedvessé, oly feledhetetlenné tette az ő királlyá váló megkoronázását. Elrendelte, hogy a koronázási eskütelét után a zenekarok a himnuszot játsszák. Mily forró szeretettel gyult langra minden magyar szív ennek hallatára? Mily rajongással fordult minden magyar lélek a felséges királyi család felé! Nem lehet szavakba önteni, hogy mily áldólag terjeszti kezeit a nemzeti Geniusz királyunk felkent feje fölé. Ez a koronázás örök helyet kér a magyar történelemben, mert soha még egy király össze nem forrott szeretetben népével, mint a király az öfűséges magyar nemzetével.

Megnyiták a szívek és örök szeretetükbe fogadták őt. Megnyiták önkénytelentül az ajkát és esdő imádságban kérték az Isten áldd meg a királyt?

Erőt, bátorságot, bizalmat öntött a lelkekbe ez a ragyogó királyi cselekedet, mely oly kedves meglepetés volt a nemzet számára. Megismétlődött a vitam et sanguinem felséges jelenete, de még felemelőbb, még melegebb formában. És ha még egyszer annyi elienség állana is előttünk, akkor is bizalmat, reményt, lelkesedést merítünk királyunk szeretetéből s még a pokol kapui ellen is megvédelmezzük trónját és koronáját.

A koronás király jár előttünk. Hódolattal és alattvalói hűséggel követni fogjuk. Szeretetebe fogadta a nemzet s ott marad minden magyar szívben, míg csak egy is dobog a magyar hazában.

Szilveszterkor.

Az idők vén tájáról ismét lehullott egy levél. Sok-sok levél pergett már le erről a fáról; némelyik levél szépen, csendesen, majdnem észrevétel nélkül tűnt el az avarban, — az évek avarában, — némelyiknek hullását fájó szívvel sirattuk, sajnáltuk, sokét kívántuk, alig vártuk. Sokszor ráértünk nézni, figyelni e levelek lassú fonnyadását, hangtalan halódását, mert nem bántott senki, semmi s nyugalomunk, épségünk bizonyítása volt, hogy észrevettük az időt, a vén fát s láttuk egy-egy levelének lehervadását. Óh! de mikor volt ez? Vész és vihar tört ránk, rombolás, pusztulás árasztott el mindent. A világháború robbanásában kábultan álltunk és már elfelejtettük a

finoman, halkán lepergő száraz levelet. Az órák futottak, s nem tudtuk, melyiket jegyezzük meg inkább kegyetlenségéről, a percek siettek a múltéi lenni, hogy boszualtanul — óh mert nem lehet utánuk futni s nem lehet elfogni, visszahozni őket! — ülhessek torukat kinyitni felett. S az évek? Szinte csak akkor vettük észre a régiek múlását, mikor az új már ránk virradt. S miért? Talán lassan, vagy lassabban haladt az idő? Vagy meggyorsult talán járása? Nem. Csak mi vesztettük el régi önmagunkat, csak a mi idegeink változtak meg, csak a mi gondolataink jutottak, járnak más irányba más világban. Az idő, a múlás egyforma volt, mindig a régi, csak mi láttuk, éreztük másnak.

Volt talán idő, mikor egy év úgy szállt el fölöttünk, mint szelid galamb és szárnyainak talán csak puha simogatását éreztük. De most az évek me-sebeli félelme, átkos csodamadarak voltak. Iromba szárnyak feketesége ö-tétbe borított, suhanó csapásuk fájt; kegyetlen karmaik vájtak, és nyomukon vér és örökös sebek takadtak.

És ilyen volt ez az ezerkilencszáz-tizenhatodik év is, melynek már csak néhány órája van és ezek tüntével a történelemé lesz. A történelmi szelleme befejezte egy mondatát, — hiszen egy év neki csak egy mondat, — pontot tesz, új helyzetbe áll, — hiszen egy év neki csak egy gesztus.

Bücsüzünk az ó-évtől fáradtan, megtépázva. Mert ami kevesünk maradt még, elvitte tőlünk. Mennyi erő forgácsolódott el céltalan munkára, embertelen törekvésekre! Mennyit lehetett volna azon építeni, amivel ék-telentül megtetőződött a rombolás! De hiába a panasz, hiába a vád, a ki-mö-lött vér nem fog felbuzogni, tudás és művészet, mélység és szépség, gondolat és érzés nem fogják visszakupni elvesztett kincseiket, tönkretett drá-gaságaikat, a megbénult, megcsönkelt alkotó erő nem nyeri vissza épségét s marad siralma önmagának, sirkereszije a Teremtő életnek, a szépet, nagyot létrehozó akarásnak. Hiába a kesergés, nem jönnek vissza azok, akik ártatlanul vitettek el örökre, akik még élni akartak, joguk lett volna élni, akik még öröme vágytak, akik még kértek volna, szerettek volna meríteni, birni a föld boldogságából. Hiába a zúgolódás, a hatalombitorlás nem szégyenli magát, nem áll félre, hogy helyet adjon a hatalom egyetlen jogos birtokosának, az összeségnek, a tömegeknek, a népeknek s még a lelkiismereti kényszer is a kezében tartja, hogy a sovinizmus egyik legbrutálisabb örületébe hajtsa vele a neki fölöslegeseket. Mert először jól elnevelte bennük a nacionalizmust s aminek szentnek, erénynek kellene lennie, bünné tette. Hiába harag, a koldusbotra jutott tovább is köhög a vért esett mellében zihálva sipoló tü-dejéből, de nem fogja vele megosztani ebédjét a háboru parazitája, aki munka nélkül és jóformán minden legcseké-lyebb kockázat nélkül szerzi meg azt az ebédet és a százszoros, ezerszeres fölösleget. Hiába a méltatlankodás, a befogottak csak húznak tovább, de nem fog a nagy munkából részt kérni,

megfelelő nyereséghez (mert a jövedelem szó nagyon naiv) arányított részt kérni a fáradság nélkül a létmaximumban (ha ugyan lehet e szót használni) uszó. Hiába, hiába . . .

Vérben, átokban, minden rosszban fogant ez az év, s ha láttuk a fogantatását, láthattuk, mit jelent, mit rejt és mit fog hozni. Hát miért néztük jajgatva, siránkozva, de összetett kezekkel, hogy minden úgy menjen, ahogy mi nem akarjuk? Mert bizony csak néztünk, bámult az egész emberiség és táncolt, tohetetlenül ugrált egynéhány hatalmas dirigálása szerint. A maga érdekeiért semmi aktivitást nem tudott kiváltani az emberiség s minden tette csak szégyenletes passivitásának volt bizonyítéka. Mert hol van a pozitív aktivitás a tettekben, melyeket a kancsuka, gépfegyver, sortűz mozgat? De hát miért is? Semmiért. Valami várászat van az emberiségen és nem tudtőle szabadulni. Éshalmozáldozatotál-doza, mintha volna hasznos eredménye a hallatlan erőmegfeszítésnek, mintha teremne ehető gyümölcse a pazarló vérrelöntözésnek. Pedig látja, hogy nem lesz, de mégis, csak azért is. Mert elég a nemzetnek, nemcsak a franciáns, meg az angolnak, hanem valamennyinek, az a világon a legértéktele-
lenebb valami, egy „nesze-semmi fogd meg jól”, a felelősség. Ha elhullott egy millió ember, . . . nem baj, megmaradt a — felelősség; tönkrement az ipar, gazdaság, minden; baj, baj, de hiszen itt vannak, akik kimondták: miénk a — felelősség. És nemcsak Lloyd George beszélt így, hanem mind, valamennyien az élet és halál urai. De hiába, hiába . . .

Már nem lehet semmit kezdeni ez évben, a végén vagyunk. Elmúlt; rajtunk hagyta a bajt. De mintha megbánta volna, hogy annyi-annyi keserűséget nyeletett le az emberiséggel. Vérben fogant, vérrel jött és a béke jegyében távozik. Hagyott egy kis reményt, s most, amikor bucsuzunk az ó-évtől, ezért a kis reményért megboceatunk mindent, de elfelejteni, — már hiába, hiába . . ., nem tudunk. Sok bánat ujul meg a bucsuzásnál, de kap némi enyhületet. Hiszen a béke jegyében tűnik a multba az ezerkilencszáz-tizenhatodik és a béke jegyében jön az ezerkilencszáz-tizenhetedik.

Milyen szédületes látlat: béke! Millió és millió szív vágyának teljesülése, az érette hullott tengernyi könny tiszta kikristályosodása, napsugár, melegség, élet, minden! Milliók és milliók gyötrelmének drága bére, étedése a tengődő hitnek, visszautja újra hozzánk a bizalomnak, a reménynek; az élet diadala, a szeretet napsugaras, hajnalhasadásos ébredése, meleg, dobogó, puha, szelid élése!

És áldott legyen az újév, mely a béke jegyében jön. Talán meghozza a népek békéjét, mert mentsen az Isten a diplomaták békéjétől! Leszáll a földre, az elhagyott, a sivár, a gyilkos, a véres földre. Eljön és megvált és újra visszaad önmagunknak. És visszahozza őket, akik még élnek, s mi újra velük lehetünk, örülhetünk egymásnak, örülhetünk életünknek! Szabad lesz újra várni az élettől, sza-

bad lesz újra élni akarni, élni merni, szabad lesz újra a boldogságért küzdeni, örömet keresni! — És áldott legyen az újév, ha így lesz!

És ha nem! Akkor hordjuk tovább a keresztet, mert ennek így kell lenni, mert megérdemeljük, mert már csak szenvedni tudunk, élni, akarni nem. S akkor hiába indul az újév a béke jegyében és hiába ígérkezik nagyon boldog újévnek!

Janson Vilmos.

Koronázásra.

1916. dec. 30

Szent István koronáját tette fejedre a nemzet.

Hisszük: a „Jó Öreg”-et, példa gyóntant követel
Zárd a szivedbe magyarjaidat gondos szeretettel;
Boldog lesz néped, hogyha Te megbecsülöd
Vérét ontani kész a királyért és a honért,
Párja a hátszegen nincsen a föld kerekén.
Ennek adja dicső jeleit most sok diadalban;
Vész- és békeidőn sziklaszilárd a magyar.
Szívét, minden kincsét nyújtja feled adományul;
Amde viszont tiszteld nemzeti őt jogait
Nagy a reményeségünk és bízva bízunk a jövőben:
Békeapostol után légy Te a békekirály!

Jaross Ferenc.

A hadikölcsön.

Az ötödik hadikölcsön jegyzési határnapját január 8-ig tolta ki a pénzügyminis-ter. Ezt az elhatározást nem lehet eléggé helyesebbnek. Az aláírásokról szóló jelentések után, melyek a legkedvesebb eredményre nyújtottak kilátást, erre az intézkedésre nem lett volna kéyszerű szükség, a mai viszonyok között azonban a hadikölcsön minél imponásabb sikerének olyan jelentősége van, hogy annak fokozására minden kínálkozó eszközt és utat fel kell használniuk.

Most pattant ki például, hogy a külső-ben álló üsletévre a pénzintézetek, a fővárosban úgy, mint a vidéken, a betéti kamatot félszázalékkal leszállítják. A terv jogosultsága szinte kézzel fogható. A háborus idők kereseti viszonyai úgy földuzzasztották a pénzbőséget, hogy ez a jelszó — és váltókölcsönök visszafizetése után már alig talál biztosabb gyümölcsözéstetést a takarékpénztárak páncélsekreneyeinél. A nagy özön-
lés azonban eseket is zavarba hozza, amiből nincsen számukra más kiút, minthogy le kell szállítaniok a betéti kamatot. Ennek a körülménynek óriási kihatása ígérkezik a hadikölcsönre. Miatán az aláírás a meghosszabbítás folytán még lehetővé van téve, akinek pőnye van, sokkal szivesebben fekteti hadikölcsönbe, minthogy fél annyi jövedelmezőséggel takarékpénztárban hevertesse.

Abból a szempontból is örüdetes a meghosszabbítás, hogy alkalmat ad már is bizonyossággal megállapítható mulasztások pótlására. Epen a legjobb módu osztályokból ismét sokan kivonták magukat a hazafias kötelesség teljesítése alól, vagy csak lanyhán felelték meg annak. Nem mentesek e szomorú tapasztalat alól a nagy bankok sem, amelyek legtöbbje emelte ugyan jegyzését, azonban korántsem abban a mértékben, amint azt mérlegeim nyereségssámilája lehetővé tenné. Mindezeket annak a tudatára kell ébresztetni, hogy sohasem álmódott bővelkedésüket a háboru kihassnálásának köszönhetik s nemcsak hazafias, de egyenesen már becsületbeli kötelességük, hogy a nemzet háborus céljaira a bőségek megfelelő arányban áldossanak.

Emellett es eseményekben gazdag esztendő végének a hangulata is szinte hosszúsímul a hadikölcsön érdekéhes. A karácsony a szeretet ünnepe, az újév a polgári élet megpiheő fordulópontja s közbeesik a koronázás, mely a nemzet egészének megnyitja szívét és lelkesedéssel tölt el mindnyájunkat. Ezek a főirajsz érzések sokkal termékenyítőben hatnak a lelkekre, semhogy a mostani hadikölcsönnel kapcsolatos nagy érdekeinket is mindnyájan ne értenők meg és ne éreznök át jobban, mint bármikor máskor.

Hadiemlékek katalogusa.

A Hősök Emlékét Megőrkítő Országos Bizottság egy katalogus sorozatban fogja kibocsátani azoknak a szabadon álló hadiemlékeknek, katonasíroknak, emléktábláknak és emléklapoknak terveit, amelyeket magyar művészek a bizottság felkérésére készítettek és fognak készíteni.

A bizottság ezzel azt a hazafias és művészi célt kívánja szolgálni, hogy a hősök emléke mindenütt, még a legkisebb községben is és a legszegényebb hajlékban is művészi emléklappal örökíttessék meg. Működése teljesen a' truisztikus jellegű. Maga a helygyűmíszter a törvényhatóságokhoz intézett egyik rendeletében melegen támogatja a bizottság nemes törekvését, amelynek első dokumentuma az a katalogus, mely a bizottság kiadásában Lukács György elnöklése mellett Győzevi Kálmán szerkesztésében most került ki a sajtó alól. A rendkívül szép, művészi islatú katalogus pompás reprodukciókban mutatja be a magyar művészek hadiemlékterveit. Ott találjuk benne Győzevi Dánus, A' mási Balogh Lőránt, Reichl Kálmán, Hikiés Rezső, Spiegel Imre Horváth Béla és H. Pintár Gyula, Tóth Gyula, Vágó László, Spiegel Frigyes, Jónás Zsigmond, Sváb Gyula, Brassóván Szilárd, Hospiner Guidó, Kertész K. Róbert, Tschonko Hermann, Janszky Béla, Vágó József, Bathlen Gyula, Kónya Zoltán, Thein János, Vass Viktor, Kallós Eda, Kovács Erzsébet, Braun Arnold, Moirat Ödön, Pongrácz Szigfried, Dankó Ödön, Fekete Oskár és Szege Sándor, Haranghy Jenő terveit.

A bizottság a tervezések művészi színvonalának biztosítása mellett az a szempont is vezette, hogy minél olcsóbb kivitelű tervek kerüljenek a katalogusba, miáltal a szegényebb községek és magánosok részére is hozzáférhetővé kíván tenni művészi emlékműveket.

A gyönyörű reprodukciók mellé árjegyzéket is csatolt a bizottság s az egész katalogus elé Herczeg Ferenc szép és meleg előszót írt. Kívánatos, hogy a katalogusból minél szélesebb körben ismertekké váljanak a tervek, amelyek csakugyan méltónak képviselik a hősök emlékének megőrkítésénél a magyar művészek tehetségét és kegyeletét.

A bizottság irodája, ahol az emlékműtervek és minták megtekinthetők, Budapest, VII. Károly-körut 3. szám alatt van.

A világháboru krónikája.

December 22.

A harctereken nem történt fontosabb esemény. Wilson elnök az összes hadviselő államokhoz jegyzéket intézett, amelyben felhívja őket, hogy hasonlítsák össze a béke feltételeiről való néze'eiket.

December 23.

Mackensen dobrudzsai serege megszállta Tulceát. A szövetséges csapatok a Dobrudzsában kemény harc után kivetették állásaikból az elle-séget. Mesticanestitől délre visszafoglaltunk egy nemrég fölhadott előállat. Iperntől délkeletre angol osztagot támadtak, de visszautták őket.

December 24.

Tulcea megszállása után az ellenség a dobrudzsai országrész északnyugati szögletébe vonult. A többi harcteren elsőrangú fontosságú hadiesemény sehol nem játszódott le.

December 25.

Dobrudsai sereg elfoglalta Isaccoát és támadja Micint. Nagy-Olahországnak új harcok fejlődtek. Az Us völgytől északra az oroszok megvetették lábukat a Magyaros hegygerincen. Eredményes portyázó és járőr-válakozások a galiciái fronton. Sikeres harc olasz torpedórombolókkal az otrantói csatornában. Négy torpedóromboló az otrantói uton az ellenség két főfegyverzett öröghajóját tűzserégi harcban elsüllyesztette.

December 26.

December 26-án a német és osztrák-magyar külügyi hivatal már válaszolt is Wilsonnak. Javaslóját, hogy a hadviselő államok megbízottjai a semleges külföld valamely városában mielőbb találkozzanak, Machensen csapatai rohammal elfoglalták a szivóni védelmezett Filippeit és a kétoldalt csatlakozó erősen elszárcolt orosz állásokat. Rimnik-Sarat területen is előrehaladtak.

Városi közgyűlés.

Léva r. t. város képviselőtestülete 1916. évi december hó 29-ik napján tartotta félévi rendes közgyűlést, melyen Bódogh Lajos polgármester hódolattaljes szavakkal jelentette be Ótársaság IV-ik Károly király trónra léptét és megkoronázását. A jelentés a képviselőtestület állva hallgatta végig. Esután elhatározta a vilamos áram használati díjnak 50% al való felemelését és elrendelte, hogy törvény intéstések a kir. pénzügyi-gazdasághoz községi központi szeszfőde engedélyezése iránt. Majd a városi tisztviselő és alkamarságok I-és II-ik háborús segély ügyében a miniszter által kivánt módosításokat rendelte el. Elhatározta továbbá, hogy az elhagyott gyermekek segélyajánál mutatókhoz 3340 kor. 80 fil. bírány fedezése céljából állami segély iránt folyamodik. Jóváhagyta Ács Bódoggal a Honvédelmi utcai lakásra vonatkozólag kötött bérleti szerződést.

A hadbavonult tisztviselők járandóságait adományképen ezután is kiközgáltatói rendelte. A berkocsi-taksát kőrtőlbelül 30%-kal felemelte. Végül a keramit-utrá vonatkozólag elfogadta a pénzügyi szakosztály aron javaslatát, hogy a Keramiai társaságnak javítási költség ne fizetessék, mert eddig semmiféle javítást nem tett.

Különfélek.

— **A Reviczky-Társaság** pénteken, január hó 5-én tarja XXXIII-ik teulvós és művészi estéjét, amelynek érdekes műsora a következő: 1. Dr. Paulovics István tiszteleti tag (Salmeccsbánya): szabad előadás. 2. Soborsini Forray Károly (Budapest): songora: a) Chaminade: Pas des Amphars. b) Chaminade: Automne. 3. Simon Jenő (Budapest): hegedű. Kislaludi Pékéthy Tibor (Vác): songora. Mendelssohn: E mol hangverseny. 4. Dr. Karafidh Márkus: Társadalom és nemzet nevelés. 5. Simon Jenő hegedű. — Kislaludi Pékéthy Tibor: songora; Beethoven: „Tavas” sonáta. 6. Paldy Lajos: költemény. 7. Soborsini Forray Károlyné, ének: a) Gastaldone: Musica prohibita. b) Toska II-ik felvonásból: An ima. 8. Koczab Hilda szaval. 9. Kislaludi Pékéthy Tibor, songora: a) Polonaise; b) Enyeges (saját szerzeménye); c) Dvonák: Soubrette. — A városban nygyteremben tartandó esték 5 órakor kezdődnek. A teremben a rendezőség perselyt tess ki a rokknak hűtők és árváinak javára szögáló önkéntes kegyes adományok gyűjtésére. A nem tagok az estéket 1-1 korona belpédij mellett látogathatják. A tagok ingyen élvezhetik az estéket. Aki azonban üőhelyet az egész cikusra biztosítani akarja, megválthatja azt személyenként 2 korona díjnak befizetésével dr. Kersék Jánosnál, a Társaság főtitkáránál, ahinél az ülésrend rajza is megtekinthető.

— **Királyi üdvözet a magyarságnak.** IV. Károly király és Zita királyné sajátkezű aláírásával küldi szivből jött üdvöletét a koronásák alkalmából minden

magyar embernek. Az üdvözet így szól: „A magyar szent koronával való megkoronázásunk örömnapján köszöntjük Magyarországnak hő katonáit és kitartó, büszke népét. Budapesten, 1916. december 30. napján Károly. Zita.” — A honvédelmi miniszterium Hadseregűző Hivatala levelezőlapokon hozza forgalomba a királyi pár irásának faksimilejét s a levelezőlapok a koronásák napjának dátumával bélyegestettek. Vidékre késszégeen eljuttatja a Hivatal a levelezőlap egy-egy példányát a katonáknak, akik az elesett katonák özvegyei és árvái alapja javára legalább egy koronát küld be a Hivatali főpénztárnak (képviselő) K. Ü. (királyi üdvözet) jelzéssel. A legsebb emléket szeressük meg ebben a királyi üdvözetben.

— **Meghosszabbították a hadikölcsön jegyzését.** A pénzügyminiszter elrendelte, hogy a hadikölcsönjegyzést 1917. január hó 8-ig bezárólag lehet folytatni. A meghosszabbításra egyrészt az adott okot, hogy még tömeges jegyzések várhatók, másrészt a király halála több napra megakasztotta a jegyzést.

— **Himenhír.** Alkötörökényi és törökcsentimhályi Thuróczy Károly cs. és kir. kamarás, Nyitra vármegye alispánja s a F. M. K. E. ügyvezető alelnöke és öz. dr. Kunz Pálné, szül. kislaludi Madarász Margit 1916. december 28-án Nyitra vármegyei házasságra léptek.

— **Pályadíjjal jutalmazott tanár.** A Petőfi Társaság múlt héten tartotta meg közgyűlést, melyen a Bulovszaky pályázatra beérkezett művek közül *Dávid László* ujbérsai főgimn. tanár *István vités* című költeményének ítélték oda a jutalmat. A jeles költő, aki előzőleg a lévai főgimnáziumban is működött s kinek több gyönyörű versét lapunk is közölte, — megérdemelt kiüntetésre alkalmából a legszívveljesebben üdvözöljük.

— **A 18—24 évesek ujrasorozása.** A honvédelmi miniszter rendelkezése folytán azon népfőkélekre kötelesek, akik 1892. január elseje és 1898. december 31-ike között születtek és az eddigi bemutató, illetőleg pótszemléken alkalmatlanoknak bizonyultak vagy alkalmasságuk folytán osvonultak ugyan, de később a tényleges szolgálatból elbocsáttaták, 1917. jan. 8—20-ika közt terjedő időben újból bemutató szemlére kerülnek. A pótszemlére az 1865—1898 évek között született s az eddigi bemutató, illetve pótszemlékről elmaradt népfőkéle köteleseket is beidézik.

— **Gyászhr.** Öszinte részvétellel közöljük a szomorú hírt, hogy bilkei Liptsey Kálmánné, szül. kristyosri Szeleni Irén urnassony, Liptsey Kálmán budapesti könyvkiadó, a Nyitrai és Társas cég volt üzletvezetőjének törőn szeretett, jólelkű neje, december hó 23-án éjjel 12 órakor, életének 33. boldog házasságának 16-ik évében, Budapestben, a Grünwald-féle szanatóriumban rövid, de kínos szenvedés után kedves családjának, nagy számú rokonainak és ismerőseinek legmélyebb tájadalma meghalt.

— **A „Tiziféres Bizottság,”** amely Lévan a háboru tartama alatt már igen sok jótékonytágot gyakorolt és több családnak enyhítő nyomorát, — a karácsonyi ünnepek alkalmával mintegy huszrokkant és szegény családot részesített segélyben. A segélyezéshez Goldstein Henrik lévai jólelkű vaskereskedő husz métermázsa költséggel járult, amely kegyes adományáért a nevezett bizottság lapunk útján is hálás és őszinte köszönetét nyilvánítja.

— **Nyeremények átvétele.** A József kir. Herceg Szanatórium Egyesületnek gondozó bizottsága lapunk útján értesíti a közönséget, hogy akik a tegnapi délután megtartott sorshúzás alkalmával nem vettek át nyereményeiket, 1917. jan. 2-ig Rudnyánszky Olga urölgytől vehetik át azokat.

— **Esküvő.** Valler Gyula, rutkai áll. el. iskolai tanító, aki mint zászlós most jött haza a harcterről, múlt hó 24-én tartotta esküvőjét Garamujfaluban Hulják János kántortartónak kedves leányával, Margittal. Boldog meglegedés kísérje frigyüket.

— **Jótékony adomány.** A lévai Kern Testvérek jóhírű kereskedőcég, úgy mint az előző években, az idén is assal váltotta meg az újévi üdvöleteteket, hogy a Stefánia-Arvaház céljaira száz koronát küldött.

— **Megszűnt a szirtalan nap.** Az Országos Közélelmeszei Hivatali rendelete értelmében a disszónhust, hájat, ssa onnát a hét valamennyi napján szabad már árusítani. A hétfői szirtalan nap fentartására tehát tovább sszéseg nincsen.

— **Művészestély.** A Lévai Izr. Nőegylet 1917. évi január hó 13-án művészestélyt rendez. Az egyletnek — mint értesülünk — a Gsch művészpárt, a budapesti vigasszinház kiváló művészeit sikerült megnyerni az estélyre. A jeles művészpár közreműködése arra enged következtetni, hogy ez az estély, amely iránt ugy a városban, mint a vidéken igen élénk az érdeklődés, — a legnagyobb élvezetet fogja nyújtani.

— **Kinevezés.** A budapesti kir. ítélőtábla elnöke dr. Munk Károly nyug. hadnagyt, ki a harctéren egyik szemét vesztette, a budapesti kir. ítélőtábla területére díjaz joggyakorokká nevezte ki és szolgálattételre a budapesti kir. törvélyszerkezhez osztotta be.

— **Nem lesz zsemlye.** Jelentettük mi is, hogy a közlelmeszei hivatal felvetette azt a gondolatot, hogy a pékek bizonyos feltételek mellett ismét süthessenek zsemlyét. Ugy beszélik azonban, hogy ez a terv nem nyerte meg a kormány tetszését. A zsemlye sütését nem engedik meg és egyelőre minden a régiben marad.

— **Romániai gabona Magyarországon.** A Romániában szákmányolt gabonából állítólag 15 millió métermázst kap Magyarországnak. A romániai gabona árat olyan alapon fogják szabályozni, mint annak idején a szerbiai gabonával tették. Az árak jelentékenyebben alacsonyabbak a belföldi forgalomban érvényes maximális áraknál. A árszabás egyébként folytonosan csökkön a jövő aratásig.

Nyilvános köszönet.

Mindazok, kik részvétükkel szivesek voltak felkeresni bennünke, fogadják ezuton hálás köszönetünket.

Heksch Illés és családja.

Jótékonyság.

A Stefánia árvaházat fentartó Lévai Nőegyletnek újabban a következő kegyes adományok érkeztek:

Öv. gróf Breuner Agostonne 50, Leher kegyesség, Motesiczky Lászlóné 40—40, öz. Laker Lászlóné, Taubinger Agostonne, N. N., Deutsch Mihály, Ocsovayné, öz. Kterni Jánosné, Gesztöd közseg 20—20, — Zselcz és Nyir közseg 14, Bany Gyula Garamujfalu 12, N. N., N. N., Dobrovay Jánosné, Benkovich Ernőné, Bacsák Lászlóné, Poaba, Barsbessa, Tőhöl község és Hetzer Adolfiné 10—10 k., Bódogh Lajosné 5, Kutseráné, Koczab Frigyesné 6—6, Ordódy Endrené, Faragó Samuné 4—4, Levaticz Guztávné, öz. Szabó Imrené és öz. Henyey Eleké 2—2 korona.

Terményeket, rubaneműt és játékszereket küldöttek: Iovag Schoeller lévai uradalma, Spuller Gyula plébános, Garamszőlős, Rothnágel János, Szent János-pusztán, Báthy Gyula seperes Garamujfalu, Bellan László Tőhöl, Malomintézőség Aranyosmarót, Biess Ádám plébános Alsópé, Schwarzer Sándorné Ujvárs, Árvay Zsófné, Dobay Istvánné Garamiok, Alsógyöröd, Garamsolyos, Zsemier, Ooars, Garamkelecsény, báró Pittelne Nagykáta, Engel Gyula Léva, Heim Jakabné Ujvárs, Koczab Vilmosné Léva, dr. Karafidh Máriusné, Taubinger Agostonne Tőre.

A nemes adakosok kegyes adományaikért és uton fogadják az árvaház vesetőségének legáltalásabb köszönetét.

A Tanítók Háza internátusának Heim Jakabné urasszony Ujbaráról egy zsák krumplit és mákot kegyeskedett küldeni.

A Lévai Isr. Nőegyletnek koszorúmegváltás címén a következő adományok érkeztek: Steiner Artur Komárom, Haksch Sándor és neje Láva 20—20 K, Wilhelm Már és neje, Wilhelm Béla és neje Láva 10—10 koroná.

A József kir. herceg szanatórium egyesületnek Frommer Ignácé 20 koronát adományozott.

Újévi üdvözetek megváltása czimén a lévai kaszinó gyűjtőívén jótékony czélra adakoztak:

Huberth Vilmos, Dr. Lakner Zoltán, Engel Zsigmond, Dr. Gergey Fülöp, Dr. Vicsák Ferencz, Schuberth Pál, Dr. Kmoskó Béla, Levatic Gusztáv, Medveczky Sándor, Dr. Frommer Ignác, Dr. Weiss Zsigmond, Singer Izidor, 10 — 10 koronát, Rehák Ede, Svarba József, dr. Kersák János, Kottek Ferenc 5 — 5 koronát, Dr. Klein Jakab, Dr. Prizner Gyula, Grium György, 4 — 4 koronát, Farkas Dénes 3 kor. Dr. Hetsch Béla 2 koronát, N. N. 2 koronát.

7358/1916. sz.

Nyilvános számadás és köszönet nyilvánítás.

Láva város polgármesteréhez az alábbi jótékony adományok érkeztek be, azoknak a városi pénztárba történt beutalását és azokra fordítását igazolom. 1., október 29.-án a városi pénztár bevételre Schöpflin Róbert és társai szelvi uradalmi tisztok és Zseliz közönségének az erdélyi menekültek részére beküldött adománya — 300 kor — 2., december 22.-én a városi pénztár bevételre a Lévai Takarékos és Hitelintézetnek a városi szegények részére beküldött adományát — 100 kor. — 3., Engel József és fia czég a december havi cukor szállítvány utáni 484 kor. 20 fill. haszonjuttalásról lemondván, azt a polgármester rendelkezése szerinti céra adományozta, ebből a város cukorkezelési és nyomdai kiadásaira fordított összeg levonása után fennmaradó 151 kor. 20 fill. összeg pedig a 7215/1916. sz. határozattal a „Népsegítő alap“ javára fordítottik, — így „Engel József és fia“ czég adománya egészben — 484 K. 20 fill. 4. Ugyancsak „Engel József és fia“ czég az újévi üdvözetek megváltására december 28.-án a városhoz beküldött 200 kor. — Ez mint jótékony adomány 7358/1916. sz. alatt lett bevételezve a újévkor ki fog osztatni.

A fenti jótékony adományozásért a nemzeleki adományozóknak a város és a segélyezettnek nevében köszönetemet nyilvánítottam.

Láva, 1916. évi december hó 30.-án.

Bódogh Lajos,
polgármester.

Adakozzunk a Vöröskereszt Egy'etnek!

Tüzifa kapható.

Kitünő száraz esomó mentes bükk hasáb ázhoz szállítva ölenként 100 kor.

Ugyanez ölenként 3 vágásra felfűrészelve 112 kor.

Ugyanez apróra vágva 100 kg-ként 9 kor.

Nagyobb megrendelésnél olcsóbb.

„Tiszviselőegylet“ tagjainak 5% pénztári engedményt nyújtunk a vágott fáuál. Tisztelettel

Telefon 61

Tonhaiser és Tarsa

Ozmán-tér 6. szám.

Ma moziba megyünk

Az APOLLO mozgószínház
músora érdekes.

Barsi Naptár.

Barsvármegye hivatalai és közigazdasági

cimtárával

1917-évre

megjelent és kapható

Nyitrai és Tarsa r. t.

könyvkereskedésében

L É V Á N.

Boldog újévet kíván
volt növendékeinek
és ismerőseinek
KREUTZ GYULA
fővárosi táncitanító
Budapest, VII., Baross-u 59. szám.

Köszén Tüzifa

bükkfa ölszámra — feltűrészelve
vagy apróra vagott állapotban,
ugyszinten

Gyújtófa

kötegekben kapható, **Singer Izidor**
fűszer és csemege üzletében Léván.

KATONA SÓSBORSZESZ.

Legújabb, nagyon erős sósborszesz.
Kis üveg 88 f. dupla üveg 1 K. 50f.
Ezt kérjük mindenütt!
A hó nem kapható, oda postán 10 kis vagy 6 nagy
üveget kilenckorónáért tőlünk ingyen ládában a k-
szító

KATRENYÁK JÁNOS
gyógyszerész ZSARNÓCZA.

Kiadó üzlet.

Léván a Kazinczi- és Széchényi ut-
cák sarkán levő uradalmi épület-
ben 2 üzlethelyiség 1917. január
hó 1.-től bérbeadó. Bővebb felvilá-
gosítás a levai uradalmi irodában
— nyerhető. —

Eladó ház és szőlő.

A néhai Horthy Kovacs Maria ha-
gyatékaához tartozó házrész és 802¹/₂öl
területű Janoshegyi szőlő eladásra
kerül. Az eladás körülményeiről és
feltételeiről a közjegyzői iroda ad
telvilágosítást.

Eladó házak.

Blumenfeld-féle Honvéd-utca 9 és
Damjanich-utca 6 számú házak eladók.
Felvilágosítást ad özv. Ghimesy Jo-
zsef a Damjanich utca 6 szám.

Savanyított káposztát

kicsinyben és nagyban visszela-
rusítóknak is jutányosan szállít
SINGER IZIDOR
LÉVÁ.

Jótállás a biztos eredményért.

Törvé-
nyesen
védve.

Reitter Oszkár

nagybecskereki ny. főkapitány és
fajbaromfi-tenyésztőnek a nayszerű
találmánya a

"PATKANIN"

Patkányirtó-szer, (nem mérge) mely
emberre és háziállatokra nem ártalmas és
teljesen minden más irtószer.

1 doboz ára 3 korona

mely elegendő ürítse 60 patkány kár-
tásához. Minden dobozhoz hasznos utasítás
van mellékelve. Ismertető prospektus, mely-
ben le van írva, hogy külföldi nagyvárosi
gazdaságban hány adag használtató, kérésre
ingyen küld a PATKANIN gyár egyedüli
elárúsítója, a Törvényszerű Agrarbank Rész-
vénytársaság, Nagybecskereken.

LEGJOBB BEVÁSÁRLÁSI FORRÁS!!
KERN TESTVÉREK
FÜSZER-, GYARMATÁRU- ÉS VASNAGYKERESKEDÉSE
ALAPÍTOTT 1881. **LÉVÁN.** TELEFON SZÁM 14.

Legjobb fűszer- és csemegeáruk. Naponta friss felvágottak.
Főtt prágai sonka, teavaj.
Legjobb minőségű kávék.

"Gloria" pörkölt kávé különlegesség.
Csemegebor, likőr, cognac, pezsgő stb.

Virág-, konyhakerti- valamint mezőgazdasági magvak.

Vasárak és konyhafelszerelési cikkek.

aluminium, sphinx, zománczott lemez és öntöttvas konyhaedények,
modern háztartási cikkek. Villamos főzőedények, forralók és vasalók.

GAZDASÁGI CIKKEK:

Ásó, kapa, lapát, csakány, aczélvilla, fűrés, ojtókés, metszőolló,
ágfűrés, tömlő, szivattyu, vízmentes ponyva, gépszij gyári áron.

Összes kerti-, mezőgazdasági, méhészeti és tejgazdasági szerszámok.
Építési anyagok: cement, gipsz, mennyezet nád, vasgerendák, horga-
nyozott sodronyfonat kerítés nagy raktára.

KNAPP DÁVID

mezőgazdasági és varrógépek nagy raktára

Telefon szám: 33.

Lévan.

Telefon szám: 33.

Piac téren, nagy kiterjedésű gépraktáram
celjára épült házamban nagy választéku
állandó gépkiallítás van berendezve

Hazai gyártmányu gépek:

Ganz-féle motorkák minden nagyságban Hopferr és
Schantz gőzcseplő készletek, eredeti Melichár-féle
vetőgépek, Bächer-féle ekék és talajművelő eszközök
valamint minden e szakba vágó gépek és géprészek
Világhírű RAPID láncoskutat.

Legjobb minőségű takarmánykamrák elkészítése
és felállítása jutányos árakban.

a „Tungsrámlámpa“
gazdaságos, mert hosszú élettartamu

a minőségért a gyár szavatol

Kérje mindenütt a „Tungsrám“ védjegy-
gyel ellátott lámpát. Gyártja az Egyesült
Izzólámpa és Villamossági Részvénytársaság
Ujpest 4. Hazai gyártmány!!